

RIIGI TEATAJA

Nr. 74.

30. augustil 1935.

Nr. 74.

Art. 639. Kaitseseisukorra alusel sundvalitsemisele võetud kinnisvarade ja ettevõtete valitsemise seadus.

639. Kaitseseisukorra alusel sundvalitsemisele võetud kinnisvarade ja ettevõtete valitsemise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 23. augustil 1935.

§ 1. Kaitseseisukorra alusel sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete või ettevõtete üksikute käitiste valitsemine läheb Kaitseministeeriumile, kui sundvalitsemisele võtmise otsuse tegi kaitseväge ülemjuhataja, kõigil muil juhtudel Siseministeeriumile. Sundvalitsemisele võtmise otsuse tegija otsusel võib anda sundvalitsemisele võetud kinnisvaru, ettevõtteid või käitisi mõne teise ministeeriumi või omavalitsuse või riiklikke ülesandeid täitva eraasutise või -organisatsiooni valitsemisele.

§ 2. Sundvalitsemisele võetud kinnisvaru, ettevõtteid või käitisi kasutatakse võimalikult endisteks otstarveteks, pidades seejuures silmas riiklikke huve ning ülesandeid. Kui olukord nõuab, võidakse muuta kinnisvara, ettevõtte või käitise otstarvet.

§ 3. Sundvalitsemisele võetud kinnisvaru, ettevõtteid või käitisi valitsevad vastavad asutised (§ 1) otseselt või andes need rendile.

Otsene valitsemine toimub vastavate ametnikkude või selleks moodustatud valitsuste kaudu.

Kinnisvara, ettevõtte või käitise rendileandmise korral määratakse renditingimused ja rendimaksu suurus rendileandva asutise (§ 1) ning rendilevõtja omavahelisel kokkuleppel tingimusega, et rendi kestus ei või ületada kahte aastat ja et rendileping peab jääma jõusse ka kinnisvara, ettevõtte või käitise enne renditähtaja lõppu sundvalitsemise alt vabastamise korral ning et rendilepingut ei või rendilevõtja anda edasi teisele isikule rendileandva asutise nõusolekuta.

§ 4. Kui sundvalitsemisele võetud kinnisvara, ettevõtte või käitise valitsemine kuulub mõnele ministeeriumile, siis on ministeeriumil nimetatud kinnisvara, ettevõtte või käitise valitsemise alal kõik omaniku õigused, välja arvatud õigus võõrandada kinnisvara ning koormata seda hüpoteekidega või muude asiõigustega.

Kui kinnisvara, ettevõtte või käitise valitsemine antakse omavalitsusele või mõnele riiklikke ülesandeid täitvale eraasutisele või -organisatsioonile, siis toimub valitsemine vastavalt tähendatud kinnisvara, ettevõtte või käitise valitsemisele üleandmise otsuses ettenähtud tingimustel, misjuures omavalitsusele või nimetatud asutistele ja organisatsioonidele antavad õigused ei või ulatuda kaugemale käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud õigustest.

§ 5. Sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete või käitiste valitsemise kulud ei või ületada harilikke samalaadsete kinnisvarade, ettevõtete ning käitiste valitsemise kulusid.

§ 6. Kinnisvarade, ettevõtete või käitiste omanikud, aktsiaseltsides, osahisustes ning kooperatiivühingutes — juhatused ja muud organid, kõrvaldatakse sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete ning käitiste valitsemisest. Aktsiaseltside, osahisuste ja kooperatiivühingute organitele jääb õigus esitada aktsionäride, osanikkude või liikmete huvisid nende seltside, ühisuste või ühingute põhikirjades ettenähtud piires ettevõtete või käitiste vastuvõtmisel sundvalitsemise alt vabastamise puhul; samuti on neil õigus ajada asju, mis neile jäetakse ettevõtteid valitsevate asutiste poolt. Eriti jääb neile organitele õigus vastava ministri loal kutsuda kokku peakoosolekuid valimiste toimetamiseks ja aruannete kinnitamiseks sundvalitsemise alla võtmisele eelneva aja kohta, samuti muude peakoosoleku võimkonda kuuluvate küsimuste läbivaatamiseks kokkukõlas vastava ministri poolt kinnitatud kavaga. Sama eesmärgiga võivad aktsiaseltside, osahisuste ning kooperatiivühingute revisjonikomisjonide liikmed või nende komisjonide puudumisel peakoosoleku poolt aktsionäride, osanikkude või liikmete hulgast valitud isikud tutvuda ettevõtte või käitise asjadega ning dokumentidega ulatuses, mis määratletakse ettevõtteid valitsevate asutiste poolt vastava ministri kinnitamisel.

§ 7. Enne sundvalitsemisele võtmist sõlmitud igasugused lepingud jäävad jõusse, kui kinnisvarasid, ettevõtteid või käitisi valitsevad asutised vastava ministri loal ei loobu nende lepingute täitmisest 3 kuu kestel, arvates nende kinnisvarade, ettevõtete või käitiste valitsemisele võtmisest. Enne käesoleva seaduse maksamahakkamist sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete või käitiste suhtes arvatakse see tähtaeg käesoleva seaduse maksamahakkamisest.

§ 8. Kinnisvarade sundvalitsemisele võtmise kohta tehakse sellekohane märkus kinnisturegistrisse.

§ 9. Kinnisvaral lasuvad või ettevõttega või käitisega ühenduses olevad võlad, mis tekkinud enne kinnisvara, ettevõtte või käitise sundvalitsemisele võtmist, kuuluvad tasumisele kinnisvara, ettevõtte või käitise sissetulekuist pärast valitsemiskulude katmist. Kui sissetulekuist ei jätku võlgade tasumiseks, rahuldatakse võlausaldajad Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1215-a

(RT 32 — 1929 ja 88 — 1932) korras. Sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete ning käitiste ja nende omanikkude võlausaldajad, kes ei saanud rahuldatud kinnisvara, ettevõtte või käitise sissetulekuist, võivad teostada oma nõudmisi kohtukorras, esitades nõuded tähendatud omanikkude vastu, misjuures aga sissenõudmise pööramine sundvalitsemisele võetud kinnisvarale, ettevõttele või käitisele võib toimuda ainult asutise loal, kes valitseb seda kinnisvara, ettevõtet või käitist.

§ 10. Sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete ning käitiste valitsemist toimetavad asutised ei vastuta omanikkude ees oma korralduste eest nende kinnisvarade, ettevõtete ning käitiste majandusliku juhtimise ning valitsemise alal.

§ 11. Kinnisvara, ettevõtte või käitis antakse sundvalitsemise alt vabastamisel omanikule tagasi puhastulu ülejäägiga ühes kõigi sundvalitsemise ajal tekkinud õigustega ning kohustustega, nende hulgas ka § 12 nimetatud kohustustega, samas koosseisus ning samal kujul, nagu nad olid sundvalitsemise alt vabastamise päeval.

§ 12. Sundvalitsemisele võetud kinnisvara, ettevõtte või käitise ekspluaatrimise kulud kaetakse sama kinnisvara, ettevõtte või käitise sissetulekust. Riigi poolt ekspluaatrimiskuludeks kui ka kinnisvara, ettevõtte või käitise väärtust suurendava vallas- ning kinnisvara muretsemiseks antud summad loetakse riigi laenuks ja kuuluvad tagasimaksmisele nende summade väljaandmise juures määratud tingimustel. Sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete ning käitiste valitsemisele riigi poolt kulutatud summad, mida ei saa katta sissetulekuist, kuuluvad sissenõudmisele kinnisvara, ettevõtte või käitise omanikult pärast kinnisvara, ettevõtte või käitise vabastamist sundvalitsemise alt. Kõik käesolevas paragrahvis loendatud sissenõudmised toimuvad administratiivkorras.

§ 13. Sundvalitsemisele võetud kinnisvarade, ettevõtete või käitiste omanikkude kaebused tähendatud kinnisvarade, ettevõtete või käitiste valitsemise alal lahendatakse administratiivkorras, misjuures kaebused omavalitsuste ning eraasutiste ja -organisatsioonide peale esitatakse Siseministrile.

Asja otsustab lõplikult Vabariigi Valitsus.

§ 14. Vastav minister, või kui sundvalitsemisele võetud kinnisvara, ettevõtte või käitise valitsemine on antud omavalitsusele või riiklikke ülesandeid täitvale eraasutisele või -organisatsioonile, siis Siseminister võib anda juhtnõore selle kinnisvara, ettevõtte või käitise valitsemise alal.

§ 15. Käesolev seadus kohaldatakse vastavalt kinnisvaradele, ettevõtetele ja käitistele, mis pandud sekvestri alla enne käesoleva seaduse maksma hakkamist Kaitseseisukorra seaduse või Vene 1906. a. Põhiseaduse § 87 korras 22. oktoobril 1916. a. antud Sekvestri alla pandud ettevõtete ja varanduste kohta maksvate eeskirjade muutmise määruse (VSKK 1916. a. nr. 301, art. 2372) alusel.

§ 16. Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Määrus maksvate eeskirjade muutmise kohta sekvestri alla pandud ettevõtete ja varanduste alal (VSKK nr. 301, art. 2372 — 1916).

§ 17. Käesolev seadus hakkab maksima avaldamisega.

Tallinnas, 23. augustil 1935.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

K. Eenpalu.
Siseminister.